

Kosmopolitisme-9

Petra Bolhuis &
Theo Meereboer
Maieutiek 2017

kritiek op Appiah

- Elitair (Henk en Ingrid en de boze witte mannen zitten niet in het kosmopolitische verhaal)
- Hij houdt niet genoeg rekening met onze biologie,
- Waar is de genoegdoening voor het (koloniale) verleden?
- 'Kopjes thee' is geen antwoord op geweld,
- Hoe behouden we onze westerse waarden en normen?

Maieutiek-2017 kosmopolitisme-9

kosmopolitisme als scheldwoord

- <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/08/11/het-oude-lied-van-de-kosmopoliet-12486208-a1569681> (zie linkje website)
- Van oudsher protestanten die vonden dat Rome de nationale eenheid ondermijnde.
- Later door nationalisten, o.a. Stalin, gebruikt die alle - maar m.n. intellectuele- joden als staatsondermijnende kosmopolieten beschreef.
- Het is een veelal gebruikt in een strijd tegen een elite die het vreemde omarmt, terwijl de gewone burger daaraan niet kan en of wil meedoen.

Maieutiek-2017 kosmopolitisme-9

Toekomstgericht

- Vandaag de dag zijn er veel mensen die voor de lange termijn, zien dat het kosmopolitisme de toekomst heeft. De wereld wordt kleiner; we staan in voortdurend contact met elkaar door media, handel en reizen.
- Als ethiek een antwoord is op het noodlot zal de toekomst een meer kosmopolitische ethiek laten zien.
- Maar in de huidige tijd strijden retrograde bewegingen tegen nieuwe vormen van eer die ook nog niet uitgekristalliseerd zijn. Appiah gaat uit van het gesprek en de ontmoeting, maar dat kan alleen als mensen zich niet zo bedreigd voelen dat ze zich ingraven in hun gelijk.

Maieutiek-2017 kosmopolitisme-9

Iedere erecode kent zijn slachtoffers

Het is niet zo dat Appiah een erecode wil die alle mensen gelijk maakt.

Er zal verschil blijven, dus als de erecode wijzigt zullen nieuwe mensen aan de top van de samenleving staan, terwijl mensen die voorheen bovenaan stonden eer zullen verliezen. (De witte boeren in de afschaffing van apartheid)

Juist hier geldt dat een deel van de heersende klasse veel te verliezen kan hebben.

Maieutiek-2017 kosmopolitisme-9

Eer en belang

Wat eerwereld ingewikkeld maakt is dat er enerzijds basale principes werken als kracht en macht, maar dat er anderzijds culturele principes werken als moderniteit. De bebrilde nerd komt hoger in de hiërarchie nu onze toekomst grotendeels afhangt van technologie.

Maieutiek-2017 kosmopolitisme-9

complexe culturele effecten

- De sterkste stond bovenaan, wordt vervangen door de slimste, die nu ook weer een gezond lichaam moet hebben, maar nu als teken van impulsbeheersing (vrijwillige fysieke training en terughouding in voedselopname)
- Wat blijft is dat we dat eervol vinden wat het beste perspectief voor de toekomst biedt. Wanneer je geen toekomstperspectief in de moderniteit vindt, wordt terug naar vroeger een eervol alternatief.

Maleutiek-2017 kosmopolitisme-9

groepsprocessen

- Wat Appiah beschrijft is dat de ontmoeting van belang is. Het onbewuste speelt een belangrijker rol dan de ratio. We kunnen niet alle eerwerelden tolereren, of zelfs maar begrijpen, maar we kunnen wel wennen aan het anders zijn van de ander.
- Cruciaal is dat mensen die geen eer vinden in de huidige eerwerelden zich gaan verenigen in andere eerwerelden. Mensen zijn groepswezens die een gedeelde moraal en eer nodig hebben.
- Pan-Afrikaanse beweging, fundamentalistische islamieten, (ultra)rechtse nationalistische bewegingen delen een behoefte aan eigenheid en een gerespecteerde identiteit en die vinden ze niet in de huidige eerwerelden.

Maleutiek-2017 kosmopolitisme-9

Het westen en de rest

Wij gaan vanuit het westen het kosmopolitisch gesprek maar al te vaak aan vanuit de gedachte dat onze morele wereld beter is.

Wat we delen is het menszijn en de culturele verworvenheid om op een grandioze manier onze behoeften te bevredigen. Wij mensen hebben onszelf schijnbaar losgemaakt van de noodzaak. Tot op de dag van vandaag vindt er geen eerlijke verdeling van alle verworvenheden plaats. (K. 189)

Maleutiek-2017 kosmopolitisme-9

De harde lijn tegen kosmopolitisme

- Geldstromen uit niet-westerse landen stimuleren niet het gesprek, maar juist de segregatie.
- Denk aan haat predikers als de omstreden imam El Alami Amaouch uit Den Haag.
- Maar ook nationalistisch rechtse partijen die proberen de media te sturen richting meer negatieve berichtgeving over migranten en voorstanders van kosmopolitisme. (Geen stijl, Baudet en Wilders)

Maleutiek-2017 kosmopolitisme-9

Appiah en begrip voor andersdenkenden

- Appiah gaat uit van menselijke waardigheid en lijkt in die zin aan te sluiten bij Rorty die als basisregel stelt dat we geen wreedheid moeten willen begaan.
- We kunnen ons met de wet uiteenzetten met diegenen die de wet overtreden. Probleem is wel wat te doen met de vrijheid van godsdienst?
- Mag de vrijheid van godsdienst inbreuk maken op de grondwettelijke gelijkheid?
- Mag een groepering de wet gebruiken om een partij op te richten die de scheiding der machten of de democratie wil uitschakelen?

Maleutiek-2017 kosmopolitisme-9

gesprek of regulering

- <https://www.youtube.com/watch?v=G705XX4seog> (12.53)

Maleutiek-2017 kosmopolitisme-9